

I.2. Ismeretkörök/tantárgyi programok, tantárgyleírások

(a tantervi táblázatban szereplő minden tanegységről)

(1.) Tantárgy neve: Szakszociológiák II. Devianciák	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező/	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : (X%-Y%)	
A tanóra ¹ típusa: 0+2, és óraszám: 2 óra/hét az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők ² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeret ellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok ³ : prezentáció készítése, ZH írása	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak)-	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Tematika Értékek, normák, kultúra. Szabálykövetés és szankciók. Konformitás és deviancia. A deviancia fogalma, patológikus jellege. A deviancia funkcionalitása és diszfunkcionalitása. Klasszikus és új devianciák: alkoholizmus, kábítószer-fogyasztás, öngyilkosság, bűnözés, mentális betegségek, számítógép-függőség, társfüggőség. Magyarország deviancia „térképe”. Devianciaelméletek: biológiai elméletek (született bűnöző elmélet, kromoszóma rendellenességgel kapcsolatos elmélet, ikerkutatások, adoptációs vizsgálatok, testalkat predispozíció, IQ-viták, biokémiai elméletek), pszichológiai elméletek (akut feszültség helyzetekkel kapcsolatos elméletek, pszichoanalitikus elméletek, erkölcsi fejlődés-, anyahiány- és kötődéselmélet, szociális tanulás, kondicionálási elmélet, differenciális asszociáció és frusztráció-agresszió elmélet), szociológiai elméletek (E. Durkheim és R. K. Merton anomia elmélete, társadalmi dezorganizáció, differenciális asszociáció, kulturális konfliktusok, szubkultúra elméletek, stigmatizáció). A társadalmi devianciák kezelése. Megelőzés, szankcionálás, devianciapolitikák.	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, esetleg oldalak).	
Irodalom 1. Andorka Rudolf - Buda Béla - Cseh Szombathy László (szerk.) (1974): <i>A deviáns viselkedés szociológiája</i> , Budapest: Gondolat Kiadó, 11-44., 159-163., 164-177. old. 2. Gönczöl Katalin - Kerezsi Klára (szerk.) (1993): <i>A deviancia szociológiája</i> . Szociális Szak-képzés Könyvtára, Budapest: ELTE T-Twins Kiadó, 9-15., 16-30., 253-274. old. 3. Rácz József (szerk.) (2001): <i>Devianciák</i> , Budapest: Új Mandátum Könyvkiadó, 72-76., 118-120. old. 4. Zonda Tamás - Paksi Borbála - Veres Előd (2013): <i>Az öngyilkosság alakulása Magyarországon (1970-2010)</i> . KSH Műhelytanulmányok 2., 4-21.old. 5. Elekes Zsuzsanna (szerk.) (2016): <i>Európai iskolavizsgálat az alkohol- és egyéb drogfogyasztási szokásokról, 2015. Magyarországi eredmények</i> , Budapest: Budapesti Corvinus Egyetem, http://web.uni-corvinus.hu/elekes/	

1 **Nftv. 108. § 37. tanóra:** a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

2 pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

3 pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, szervezési tervek stb. bekérése.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul.

a) Tudása

- Ismerjék meg a hallgatók, sajátítsák el a devianciával kapcsolatos legfontosabb fogalmakat és elméleteket, a deviáns viselkedés gyakoriságát és fontosabb jellemzőit térben, életkorcsoportokban és nemek szerint.

b) Képességei

- Váljanak képessé a hallgatók a devianciák felismerésére, értelmezésére, „kezelésére” a megismert elméletek segítségével.

- Tudjanak eligazodni abban, hogy hogyan függ össze a társadalom normarendszere és a normasértés történetileg.

- Képesek legyenek megkülönböztetni a tudománytalan vélekedéseket, előítéleteket a tudományosan igazolt tényektől a deviáns viselkedés kapcsán.

c) Attitűdje

- Legyenek nyitottak a mások megismerésére, empátiával viszonyuljanak a deviáns viselkedésű emberekhez, családjukhoz, csoportokhoz a segítség és együttműködés érdekében.

d) Autonómiája és felelőssége

- Vállaljanak felelősséget a kliensek életébe történő beavatkozásért. Működjenek együtt más segítő szakmák képviselőivel, ismerjék saját kompetenciájuk határait.

Tantárgy felelőse (név, tud. fokozat; beosztás): **dr. Ivony Éva, PhD; főiskolai docens**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, tud. fokozat, beosztás): -